

Међународни научни скуп и докторска радионица
History fest Sarajevo,
Сарајево, 31. 5. – 3. 6. 2018.

У Сарајеву је почетком лета одржан велики међународни научни скуп о Југославији, а паралелно и докторска радионица под називом *Југославија као научни проблем на докторским студијама*. Ово је друга по реду манифестација која се одржава у организацији Удружења за модерну историју / Удруге за модерну повијест. Ове године она је укључила округле столове о неколико годишњица (Берлински конгрес, стварање Југославије, 1968), представљање издања издавачких кућа (Библиотека XX век, Средња Европа, Едиција Међународне библиотеке), изложбе (MONUMENTI – Promjenljivo lice sjebanja), премијере документарца (*Дух времена*, режија Лордан Зафрановић, сценарио Наташа Мишковић).

Централни део научног скупа чинила су два округа стола. Првог дана одржан је округли сто „Берлински конгрес у историји Европе“. Учествовали су историчари из Немачке Ханес Грандиц (Hannes Grandits) и Улф Брунбауер (Ulf Brunnbauer); из САД-а: Роберт Донија (Robert J. Donia), Емили Грибл (Emily Greble), Дијана Рејнолдс Кордилеон (Diana Reynolds-Cordileone); из Босне и Херцеговине Един Радушић и Боро Бронза; из Хрватске Стјепан Матковић; из Бугарске Маријана Стамова; из Турске Ајдин Бабуна (Aydin Babuna); из Русије Лидија Пахомова (Lidia Pakhomova). Никола Самарцић (Србија) и Борут Клабјан (Словенија), иако предвиђени програмом, на крају нису учествовали на панелу. На овом округлом столу стручњаци из различитих земаља углавном су покушавали да глобализују *источно питање* и сагледају га, свако из перспективе своје експертизе, тако да се стекло много различитих али комплементарних погледа на Балкан тј. југоисточну Европу, а такође је однос великих сила према овом простору поређен, на одмерен начин, са односом према колонијалним и полуколонијалним просторима Африке и Азије.

Други округли сто био је посвећен Југославији и насловљен „Стотину година од стварања Југославије – шта је нама (била) Југославија?“ Учествовали су из Немачке: Мари Јанин Чалић (Mari Janine Calic); из Србије Радина Вучетић; из Македоније Петар Тодоров; из Хрватске Магдалена Најбар-Агичић; из Француске Гзавије Бугарел (Xavier Bougarel); из Црне Горе Шербо Растодер; из Словеније Божо Репе. Имплицитна тензија између садашњости и прошлости, најављена већ у наслову, довела је до занимљиве дискусије тако да је истакнуто неколико смелих, чак и провокативних теза (Бугарел: „Југославија као империја“, „несврстаност као империјализам“; Растодер: „Југославија није имала интегративни фактор“), али и смислених закључака о заједничком наслеђу (Чалић: „Материјална култура Југославије“; Репе: „Југоносталгија“). Истакнути су значајни феномени у ревизији историје Југославије, а највише је одјекнуло тумачење најновије ревизије историје Југославије у Македонији, историчар Петар Тодоров

навео је да се то покушава учинити са око стотину (!) документарних филмова новије продукције.

На тему ревизије историје предавање је одржала и проф. Дубравка Стојановић („Ревизија историје у постјугословенским земљама“), док је једном великом историјском догађају (раскид са Информбиroom) посвећен разговор са једним од актера кризе, Раифом Диздаревићем. Представљена је и нова књига Улфа Брунбауера *Globalizing Southeastern Europe. Emigrants, America, and the State since the Late Nineteenth Century*. У склопу пројекта *Јубиларна 2018. година у историјским и друштвеним расправама на постјугословенском простору* (уз подршку Немачке службе за академску размену – DAAD), који обједињује истраживаче са универзитета и института из Берлина, Копра, Пуле, Загреба, Сарајева, Београда и Скопља, као један од резултата пројекта презентован је и зборник, који ће ускоро изаћи у издању Средње Еуропе, под називом „Нове тенденције у историографији социјалистичке Југославије“.

Паралелно са огруглим столовима, у склопу *History fest-a* је одржана и докторска радионица која је посебно проблематизовала питање проучавања Југославије у докторским дисертацијама. Докторанди са разних страна света су представљали своје теме (укупно двадесет докторнада у пет панела) које су захватале различите области политичке и друштвене историје Југославије. Из Србије су своју дисертацију представили Давор Стипић (Однос према Холокаусту у социјалистичкој Југославији 1945–1991) и Немања Радоњић (Слика Африке у Југославији 1945–1991), обојица из Института за новију историју Србије у Београду.

Давор СТИПИЋ
Немања РАДОЊИЋ

Докторска радионица
Југославија и глобална 1968: контексти, перспективе, одјеци,
Пула, 29. 8. – 1. 9. 2018.

Између 29. августа и 1. септембра у Пули је одржана четврта по реду докторска радионица у организацији Центра за повијесна и културолошка истраживања социјализма при Свеучилишту Јурја Добриле у Пули. Ове године радионица је организована у сарадњи са пројектом *Јубиларна 2018. година у историјским и друштвеним расправама на постјугословенском простору* (руководилац проф. др Ханес Грандиц, са Универзитета Хумболт у Берлину, уз подршку Немачке службе за академску размену – DAAD), који обједињује истраживаче са универзитета и института из Копра, Пуле, Загреба, Сарајева, Београда и Скопља. Током трајања овогодишње докторске